

**Rekolekcje
w drodze - Piesza
Pielgrzymka z Działdowa
na Jasną Górę
str. 7**

**Koncerty,
złot i dobra
zabawa
str. 13**

**Drugie urodziny
Parkrun
Działdowo
str. 15**

**V Urodzinowa
Dycha
za nami
str. 16**

DZIEŃ DOBRY działdowo.pl

— BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK DLA KAŻDEGO MIESZKAŃCA —

nr
8⁽¹³⁾
sierpień 2019

ISSN 2545-2878

Pierwsza sesja Rady Miasta

w murach działdowskiego zamku

str. 3

**Zgłoś swój projekt
do działdowskiego
Budżetu
Obywatelskiego!**

str. 4

**Obchody 80. rocznicy
wybuchu
II wojny światowej**

str. 7

**Tak bawiliśmy się
podczas
Dni Działdowa 2019**

str. 8

Bryg. Leszek Góralski został Komendantem Powiatowym PSP w Działdowie

Decyzją Warmińsko-Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP z dniem 7 sierpnia 2019 r. bryg. Leszek Góralski został powołany na stanowisko Komendanta Powiatowego PSP w Działdowie

Akt powołania wręczył nowemu Komendantowi Zastępcą Warmińsko-Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP bryg. Robert Fliciński.

Bryg. Leszek Góralski służył w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej pełni od 1992 r. Jest absolwentem Szkoły Chłopskich Pożarników w Poznaniu oraz absolwentem Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, którą ukończył w 1998 roku. W trakcie pełnionej służby ukończył studia na wydziale ochrony środowiska z zakresu inżynierii ekologicznej, jak również studia podyplomowe z zakresu zarządzania kryzy-

sowego. Bryg. Góralski pełnił przez wiele lat służbę w pionie operacyjnym oraz pionie kon-

trolno-rozpoznawczym. Od ponad roku pełni obowiązki Zastępcy Komendanta Powia-

towego w Działdowie.

oprac. mcz

Archeolodzy w akcji

26 sierpnia Muzeum Pogranicza w Działdowie rozpoczęło kolejny sezon badań archeologicznych przy ul. Mławskiej w Działdowie. Prace trwają na działce położonej niedaleko zamku.

Wyjeżdżając z Działdowa w kierunku Kisin, znajduje się ona po prawej stronie, tuż za budynkiem byłego młyna parowego. Ta okolica już wielokrotnie była brana przez archeologów pod lupę, kolejne działki były eksplorowane w latach 2010, 2014-2015 oraz od 2017. W ubiegłych sezonach prac prowadzonych przy ul. Mławskiej, odnaleziono cenne zabytki. Do najciekawszych należy zaliczyć figurkę jeźdźcy z przełomu XIV i XV wieku, która w średniowieczu służyła dzieciom za zabawkę. Ponadto wykopano m.in. plakietki pielgrzymie i wielki pal nośny, który podtrzymywał konstrukcję domów, stawianych na podmokłych terenach. Ponadto w ziemi znajdują się konstrukcje

drewniane, które związane są z istniejącą w bliskim sąsiedztwie przeprawą przez rzekę oraz szlakiem wodzącym w stronę Kisin. Odnaleziono w

poprzednich latach zabytki można podziwiać na wystawie stałej „Działdowo - miasto i ludzie dawnego pogranicza” w działdowskim zamku.

Krzysztof Siemianowski
Muzeum Pogranicza
w Działdowie

Fot. Karol Wrombel

Zapraszamy na Narodowe Czytanie

Miejska Biblioteka Publiczna w Działdowie serdecznie zaprasza na kolejną odsłonę Narodowego Czytania.

Tegoroczna akcja odbędzie się w piątek (6 września), początek o godz. 17.00 w siedzibie biblioteki (ul. Wolności 64 A). — Podczas tegorocznej odsłony akcji Narodowe Czytanie, Para Prezydencka zaproponowała do czytania nowelę polskie. Z ponad ośmiu propozycji tytułów na ósme Narodowe Czytanie wybraliśmy dwie, „Katarzynkę” Bolesława Prusa (czytać będą aktorzy z Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie) oraz „Mój ojciec wstępuje do strażaków” Bruno Schulza (czytać będą partnerzy) — mówi dyrektor biblioteki Justyna Lytvyn.

Partnerami wydarzenia są: Miejski Dom Kultury, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Króla Władysława Jagiełły, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Królowej Jadwigi Szkoła Podstawowa nr 3 im. Bronisława Malinowskiego, Zespół Szkół nr 1, Zespół Szkół nr 2 im. Jana Pawła

II, Zespół Szkół w Malinowie, Stowarzyszenie Działdowska Kuźnia Słowa, Oddział Zewnętrzny w Działdowie Zakładu Karnego w Iławie, Stowarzyszenie „Wolność od Strachu”, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Uniwersytet Trzeciego Wieku, DKK w Działdowie, Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna, Zespół Szkół Zawodowych nr 1.

Z okazji Dni Działdowa zebrano ponad 17 litrów krwi

Fot. Karol Wrombel

W środę (14 sierpnia) z okazji tegorocznych dni naszego miasta odbył się pobór krwi przy Ratuszu. Akcję zorganizował Polski Czerwony Krzyż w Działdowie. — Dziękujemy. Warto pomagać. W otwartej akcji poboru krwi w ramach Urodzin Działdowa zarejestrowało się 40 dawców, krew oddało 38.

Pozyskaliśmy dla potrzebujących ponad 17 litrów bezcennego leku. Krwiodawcy - jesteście bohaterami. Dziękujemy wolontariuszom, obsłudze i wszystkim zaangażowanym w akcję — mówi z PCK w Działdowie Joanna Derbin.

kw

Naszą gazetę Dzień Dobry Działdowo.pl znajdziecie Państwo w następujących punktach i sklepach

- Sklepy ABC Piotr Cegiełka, ul. Matejki 2, Sportowa 2 A, Poczтовая 6
- Sklep Spożywczy Andrzej Filipowicz, ul. Książdowska 34
- Sklep ABC Franio – Franciszek Piórkowski, ul. Lenartowicza 14
- ABP Computer, ul. Poczтовая 7
- Sklep Mlekovita, ul. Lenartowicza 3 C, Małka 1, Książdowska 8, Leśna 13
- Sklep Spożywczy Marek Rutkowski, Pl. Mickiewicza 39

- Salonik Prasowy Państwo Szostak, Pl. Mickiewicza 31
- Zakład Złotniczy Marek Milewski, Pl. Mickiewicza 22
- Markus 1 – Myjnia Samochodowa, ul. Męczenników 29 A
- Markus 1 – Auto Serwis Centrum Naprawy Felg, ul. Olsztyńska 5
- Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień, ul. Rydygiera 6
- Działdowska Agencja Rozwoju S. A. ul. Jagiełły 15
- Centrum Kształcenia Ustawicznego ul. Polna 11 A
- Muzeum na Zamku, ul. Zamkowa 12

- Szkoły Podstawowe nr 1, 2, 3 i Zespole Szkół nr 2
- Przedszkola nr 1, 3, 4, 5
- Przedsiębiorstwo Ciepłownicze, ul. Malewskiej 1 B
- Zespół Szkół nr 1, ul. Grunwaldzka 4
- Zespół Szkół zawodowych, ul. Poczтовая 6
- Miejski Dom Kultury, ul. Wolności 64
- Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Wolności 64 A
- Urząd Miasta Działdowo, ul. Zamkowa 12
- Centrum Aktywności Organizacji Pożarządowych ul. Zamkowa 6

Pierwsza sesja Rady Miasta w murach działdowskiego zamku

Czwartek (22 sierpnia) przejdzie do historii jako dzień, w którym po raz pierwszy w odnowionych murach działdowskiego zamku odbyła się sesja Rady Miasta Działdowo.

zobacz zdjęcia i film:
www.dzialdowo.pl

Fot. Karol Wrombel

W tym podniosłym wydaniu uczestniczyli nie tylko działdowscy radni i samorządowcy, ale również goście z Senatu, Sejmu oraz Sejmiku Warmińsko Mazurskiego. Od teraz wszystkie sesje Rady Miasta Działdowo będą odbywać się w murach odnowionej części działdowskiego zamku. Ponadto działdowscy radni mogą już głosować za pomocą specjalnego systemu do głosowania i obserwować wyniki na monitorach. Transmisje z obrad natomiast zyskują na

jakości.

— Myślę, że większość mieszkańców miasta marzyła, żeby te najważniejsze decyzje ich dotyczące, zapadały w najstarszym i najpiękniejszym zabytku Działdowa. Oczywiście te marzenia pojawiły się wcześniej. Ale od kiedy zostałem burmistrzem, miałem bardzo duży wpływ na to, żeby to marzenie się spełniło. Wyremontowaliśmy zamek i doszliśmy do wniosku, że jedna z najpiękniejszych sal, powinna służyć również radnym. Nie

na wyłączność oczywiście, bo ma służyć przede wszystkim mieszkańcom, stowarzyszeniom, fundacjom. W tych pięknych murach będą zapadały najważniejsze decyzje, mam nadzieję, odpowiadające potrzebom mieszkańców — mówi burmistrz Działdowa Grzegorz Mrowiński.

— Mury zamkowe, które są świadkiem historii, to szczególne miejsce do organizowania sesji Rady Miasta. Miasto jest historyczne i w historycznych murach inaczej

wyglądają takie obrady. To jest podtrzymywanie tradycji, połączone z nowoczesnością i rozwojem miasta — powiedziała senator Bogusława Orzechowska.

mcz, mo

Katarzyna Napiwocka została nowym dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Katarzyna Napiwocka zyskała przychylność komisji konkursowej, a Zarząd Powiatu powierzył jej pełnienie funkcji dyrektora PCPR w Działdowie.

Katarzyna Napiwocka wygrała konkurs, który odbył się pod koniec lipca. Jest ona wieloletnim pracownikiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Zastąpiła na tym stanowisku dotychczasowego dyrektora Tadeusza Modzelewskiego, który odszedł na emeryturę.

mcz

Spotkanie autorskie z Markiem Samselskim

Fot. MBP Działdowo

Było to kolejne zadanie z projektu „BiblioCzas”, który uzyskał dofinansowanie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzące z Funduszu Promocji Kultury.

W trakcie spotkania dzieci wcieliły się w rolę autorów bajki i wspólnie z panem Samselskim stworzyły opowiadanie „Królik i przyjaciele”.

Festyn Pomarańczowa Niedziela. Chcesz pomóc? Przyjdź na spotkanie

Zapraszamy organizacje pozarządowe z terenu miasta Działdowo chętne do współpracy przy organizowaniu Festynu POMARAŃCZOWA NIEDZIELA, który odbędzie się 29 września w godz. 13.00-17.00 w Parku HDK (festyn jest podsumowaniem Międzynarodowego Tygodnia Cittaslow).

Wydarzenie jest organizowane w formie stanowisk warsztatowych i animacyjnych, oraz występów artystycznych wpisujących się w idee sieci miast Cittaslow. Jeśli są Państwo zainteresowani aktywnym udziałem w imprezie, zapraszamy na

spotkanie organizacyjne, na którym omówione i zaplanowane zostaną poszczególne działania. Spotkanie odbędzie się 5 września w sali konferencyjnej Centrum Aktywności Organizacji Pozarządowych przy ul. Zamkowej 6. Uwzględnia-

jąc specyfikę Państwa pracy będziemy czekać na Państwa o godz. 10.00 i o godz. 17.00 (proszę wybrać dogodniejszą dla siebie porę).

Organizatorki:
Edyta Cherkowska
Katarzyna Janke

Radni Młodzieżowej Rady Miasta Działdowa sprząkali lasek Zwierskiego

16 sierpnia radni Młodzieżowej Rady Miasta Działdowa wraz z kolegami sprząkali lasek Zwierskiego. Podczas porządkowania młodzież zebrała kilkanaście worków śmieci. Gratulujemy inicjatywy i zaangażowania.

Fot. Karol Wrombel

Zgłoś swój projekt do działdowskiego Budżetu Obywatelskiego!

Ruszyła piąta edycja Budżetu Obywatelskiego. Łączna pula środków przeznaczonych na zadania wynosi 0,5 mln zł. Na specjalnie przygotowanym formularzu w dniach od 23 sierpnia do 5 września 2019 r. mieszkańcy Działdowa mogą zgłaszać swoje projekty zadań o charakterze inwestycyjnym. Propozycja ta musi uzyskać co najmniej 20 podpisów mieszkańców, złożonych na liście poparcia projektu. Koszt realizacji jednego zgłoszonego projektu nie może przekroczyć 100.000,00 zł.

Szczegółowy regulamin procedowania projektów do budżetu obywatelskiego na rok 2020 oraz formularze dostępne są na stronach internetowych: www.bo.dzialdowo.pl i <http://bip.dzialdowo.eu> (w zakładce: Budżet obywatelski w Działdowie - 2020 rok). Formularze w wersji papierowej dostępne są w pokoju nr 1 (parter) Urzędu Miasta Działdowo przy ul. Zamkowej 12.

Wypełniony formularz zgłoszenia projektu do budżetu obywatelskiego na rok 2020 można złożyć osobiście w pokoju nr 1 (parter) Urzędu Miasta Działdowo przy ul. Zamkowej 12, za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres Urzędu lub za pomocą skrzynki e-puap.

Chcesz zgłosić projekt? Przeczytaj!

Pamiętaj, że projekt może zgłosić każdy mieszkaniec Działdowa, który ukończył lub ukończy 16 lat w roku przeprowadzania konsultacji i jest zameldowany na terenie miasta na pobyt stały lub czasowy. Wypełniając formularz musisz podać następujące informacje: Nazwa projektu, Nazwa to pierwsza, podstawowa informacja o projekcie. Powinna być krótka i umożliwiać jednoznaczny identyfikację projektu. Dobra nazwa to taka, która wskazuje zarówno oceniającym, jak i głosującym, czego projekt dotyczy. Warto w niej ująć przedmiot projektu i jego lokalizację (przykładowe nazwy: Remont chodnika przy

ul. xxx, Budowa placu zabaw przy ul. yyy). Miejsce realizacji (lokalizacja) Miejsce realizacji zadania można określić zarówno poprzez podanie numerów działek, jak i podając adres. Jeśli na podstawie wskazanych przez siebie informacji, komórka merytoryczna Urzędu Miasta weryfikująca projekt nie będzie mogła jednoznacznie zlokalizować proponowanego miejsca, zostaniesz poinformowany o konieczności doprecyzowania.

Przy wyborze miejsca przede wszystkim weź pod uwagę, że zadania w ramach Budżetu Obywatelskiego mogą być realizowane wyłącznie na terenach będących własnością Gminy-Miasto Działdowo. Szczegółowe informacje o terenach, na których nie mogą być realizowane projekty znajdziesz w „Regulaminie procedowania projektów do budżetu obywatelskiego na rok 2020” dostępnym na stronach internetowych: www.bo.dzialdowo.pl lub bip.dzialdowo.eu (w zakładce: Budżet obywatelski w Działdowie - 2020 rok).

Strukturę własności działek możesz sprawdzić w Wydziale Gospodarki Przestrzennej i Planowania Inwestycji Urzędu Miasta Działdowo, ul. Zamkowa 12, III piętro, pokój 20 oraz 21 lub pod numerami telefonów: 23 697 04 50, 23 697 04 58, 23 697 04 57) lub przesyłając zapytanie na adres e-mail: kontakt@dzialdowo.pl. Opis projektu wraz z uzasadnieniem

Opisując projekt, skup się na

BUDŻET OBYWATELSKI

konkretach i unikaj ogólników. Wskaż, co zamierzasz zrobić i jaki jest główny cel projektu. Wyszczególnij oraz opisz elementy, które należy zrealizować. Mile widziane będą informacje dotyczące parametrów poszczególnych elementów. Uzasadnij potrzebę realizacji projektu. Opisz kto i w jaki sposób będzie mógł z niego skorzystać. Pamiętaj też, że efekty realizacji projektu mają być dostępne dla wszystkich zainteresowanych miesz-

kańców, a ogólnodostępność twojego projektu jest jednym z elementów oceny. Co to oznacza? Przykład: chcesz, żeby w twojej okolicy powstał plac zabaw dla dzieci? To świetny pomysł, pod warunkiem, że korzystać z niego będą mogły dzieci z terenu całego miasta, a nie tylko te mieszkające na danej ulicy czy osiedlu. Szacunkowy koszt projektu Przygotowując projekt, musisz pamiętać, że każdy proces inwestycyjny składa się z co najmniej kilku elementów.

W szacunkowych kosztach musisz uwzględnić wszystkie składowe projektu np. opracowanie dokumentacji projektowej, wykonanie robót, nadzór inwestorski, zakup urządzeń, elementów małej architektury itp.

W przypadku wątpliwości, co do kosztów poszczególnych elementów skorzystaj z zestawienia przykładowych kosztów BO (dostępne na stronie: www.bo.dzialdowo.pl) lub z pomocy pracowników Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Planowania Inwestycji Urzędu Miasta Działdowo, ul. Zamkowa 12, III piętro, pokój 20, numery telefonów: 23 697 04 49, 23 697 04 50.

Informacja o wnioskodawcy Poza imieniem i nazwiskiem, podaj adres do korespondencji, numer telefonu, adres e-mail oraz PESEL. W przypadku adresu korespondencyjnego należy podać pełen adres tj. ulicę, numer domu, numer mieszkania oraz ewentualnie miejscowość. Pamiętaj, że pod podanym numerem telefonu i adresem mailowym powinien być dostępny. Jest to szczególnie ważne na etapie weryfikacji wniosku, w przypadku konieczności kontaktu z wnioskodawcą. Na podstawie numeru PESEL weryfikowane jest natomiast twoje uprawnienie do wzięcia udziału w konsultacjach. Załączniki Jedynym obowiązkowym załącznikiem do projektu jest lista poparcia. Lista musi zostać podpisana przez co najmniej 20 mieszkańców Działdowa,

tj. osób zameldowanych na pobyt stały lub czasowy na terenie miasta. Podczas oceny twojego zgłoszenia spełnienie tego wymogu zostanie zweryfikowane. Brak wymaganej liczby prawidłowych podpisów będzie skutkowało negatywną oceną formalną twojego zgłoszenia. Dla pewności zbierz więc podpisy od więcej niż 20 osób.

Do projektu możesz dołączyć również zdjęcia, mapy, analizy, ekspertyzy, opinie. Pamiętaj jednak, że w trakcie weryfikacji nie będzie oceniana ilość dołączonych dokumentów, a to czy twój wniosek spełnia wymagania formalne i merytoryczne.

Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych Przygotowując formularz zapoznaj się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych. Dzięki temu będziesz wiedział, co dzieje się z twoimi danymi po złożeniu formularza. Pamiętaj, że twoje dane osobowe są wykorzystywane wyłącznie w celach realizacji procedury budżetu obywatelskiego. Podanie danych jest dobrowolne, jednak bez tego uczestnictwo w procesie tworzenia budżetu obywatelskiego nie jest możliwe.

Pamiętaj!
Na zgłoszenie projektu masz czas do 5 września 2019 r.

Konkurs fotograficzny „Moje Wakacje”. Zapraszamy do udziału

Miejski Dom Kultury w Działdowie zaprasza do wzięcia udziału w II edycji konkursu fotograficznego „Moje Wakacje”.

Przedmiotem konkursu są prace fotograficzne związane z wypoczynkiem letnim w ciekawym miejscu na Ziemi. Termin dostarczenia zdjęć upływa z dniem 16 września 2019 roku. W konkursie zostaną przyznane nagrody w postaci bonów

pieniężnych: I miejsce 150 zł, II miejsce 100 zł i III miejsce 80 zł. Wszelkie informacje, karta zgłoszenia oraz regulamin konkursu dostępne są na stronie www.mdkdzialdowo.pl

Jakub Krajkowski nagrał swoją pierwszą autorską piosenkę

W połowie sierpnia na YouTube pojawiła się pierwsza autorska piosenka działdowianina Jakuba Krajkowskiego – „Każda Chwila”.

Przypomnijmy, Jakub w 2018 roku występował w pierwszej edycji programu telewizyjnego „The Voice Kids”, jest wychowankiem Marka Pełowskiego, instruktora pracowni wokalnejskiej Miejskiego Domu Kultury w Działdowie.

A dzisiaj możemy zobaczyć jego teledysk.

— Zapraszam Was do posłuchania mojej pierwszej autorskiej piosenki! Mam nadzieję, że Wam się spodoba. Jest prosto z serca — pisze pod swoją piosenką Kuba Krajkowski.

Tytuł: „Każda Chwila”
Muzyka: Kuba Krajkowski & Grzegorz Ryba

Tekst: Michał Kozłowski
Produkcja i miks: Grzegorz Ryba (BeArtist)

Mastering: Wojciech Klecki
Video: Grzegorz Ryba

posłuchaj na:
www.dzialdowo.pl

Fot. Kadr z teledysku

Co warto wiedzieć o ubezpieczeniach dla Dzieci?

Podstawowym zakresem NNW dzieci i młodzieży szkolnej są następstwa nieszczęśliwych wypadków polegające na uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia, powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu lub śmierć ubezpieczonego.

Nieszczęśliwy wypadek definiuje się najczęściej jako nagłe (gwałtowne) zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł.

Ubezpieczenie w szkole zawierane jest na czas roku szkolnego oraz wakacji. Gwarantuje ochronę przez całą dobę w Polsce i na całym świecie. Zakres ubezpieczenia najczęściej obejmuje śmierć w skutek nieszczęśliwego wypadku, trwałe uszczerbek przez NW, niektóre oferty posiadają również rozszerzenie o świadczenie z tytułu poważnego zachorowania, zgonu rodzica przez NW oraz pobyt w szpitalu wyniku NW.

Składka Składka roczna za szkolną polisę NNW wynosi najczęściej od dwudziestu pięciu do około czterdziestu zł złotych, im mniejsza składka tym niższa suma ubezpieczenia i zakres ochrony.

Alternatywną lub dodatkową formą ubezpieczenia dziecka jest wykupienie polisy indywidualnej na wyższą sumę ubezpieczenia z zakresem ochrony: Śmierć wskutek nieszczęśliwego wypadku, trwałe uszczerbek na zdrowiu w wyniku NW rozszerzoną o opcje dodatkowe np. pobyt w szpitalu w wyniku NW lub choroby, operacje w wyniku NW i choroby, koszty operacji plastycz-

nych w wyniku NW, oraz koszty leczenia, koszty leczenia stomatologicznego wyniku NW, świadczenie na wypadek śmierci prawnego opiekuna Ubezpieczonego wskutek NW.

Jednorazowe świadczenie z tytułu poważnego zachorowania.

Zwrot kosztów poszukiwania dziecka w przypadku zaginięcia co się coraz częściej zdarza. Jeżeli będziesz posiadać jedną lub więcej polis ubezpieczeniowych to po wystąpieniu zdarzenia dziecko otrzyma świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu z każdej z tych polis. Zakres i suma ubezpieczenia oraz składka dopasowywane są do potrzeb indywidualnych każdego ubezpieczającego.

Podajemy przykład zakresu ubezpieczenia i wysokości świadczeń, które mogą być zmieniane.

Ubezpiecz dziecko świadomie, zawarte ubezpieczenie NNW w sposób przemyślany jest bardzo potrzebnym ubezpieczeniem, z którego warto korzystać.

Zakres Klauzula szkolna 1111 – rok szkolny 2019/2020

Zakres / wariant	A	B	C
Śmierć wskutek nieszczęśliwego wypadku	50000 zł	70000 zł	100000 zł
Dodatkowe świadczenie na wypadek śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku w środku lokomocji lub aktów sabotażu i terroru	25000 zł	35000 zł	50000 zł
Trwałe uszczerbek na zdrowiu wskutek NW	30000 zł	40000 zł	60000 zł
Dodatkowe świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek aktów sabotażu i terroru	15000 zł	20000 zł	30000 zł
Jednorazowe świadczenie z tytułu pogryzienia przez psa lub kota, ukąszenia przez żmiję, użądlenia	200 zł	200 zł	200 zł
Jednorazowe świadczenie z tytułu wystąpienia nieszczęśliwego wypadku w przypadku, gdy nie został orzeczony trwałe uszczerbek na zdrowiu	150 zł	150 zł	150 zł
Zwrot kosztów korepetycji niezbędnych w następstwie nieszczęśliwego wypadku	400 zł	400 zł	400 zł
Zwrot kosztów pomocy psychologicznej po nieszczęśliwym wypadku	400 zł	400 zł	400 zł
Zwrot kosztów poszukiwania dziecka w przypadku zaginięcia	5000 zł	5000 zł	5000 zł
Zwrot kosztów operacji plastycznej niezbędnej wskutek NW	4000 zł	6000 zł	10000 zł
Zwrot kosztów leczenia	4000 zł	6000 zł	8000 zł
Jednorazowe świadczenie z tytułu leczenia szpitalnego wskutek NW	1000 zł	1500 zł	3000 zł
Jednorazowe świadczenie z tytułu poważnego zachorowania Ubezpieczonego	1000 zł	2000 zł	5000 zł
Zwrot kosztów rehabilitacji	4000 zł	6000 zł	8000 zł
Zwrot kosztów wypożyczenia lub nabycia środków specjalnych lub uszkodzenia sprzętu medycznego	4000 zł (uszkodzenie sprzętu medycznego max. 500 zł)	6000 zł (uszkodzenie sprzętu medycznego max. 500 zł)	8000 zł (uszkodzenie sprzętu medycznego max. 500 zł)
Dzienne świadczenie szpitalne z powodu choroby	35 zł / dzień (max. 500 zł)	35 zł / dzień (max. 500 zł)	35 zł / dzień (max. 500 zł)
Jednorazowe świadczenie na wypadek śmierci prawnego opiekuna Ubezpieczonego wskutek NW	10000 zł	10000 zł	10000 zł
Bezpieczne dziecko w sieci	2 zgłoszenia (w okresie ubezpieczenia)	2 zgłoszenia (w okresie ubezpieczenia)	2 zgłoszenia (w okresie ubezpieczenia)
Składka roczna za 1 osobę:	47 zł	79 zł	125 zł

MAXIKAZ UBEZPIECZENIA

Zapraszamy do korzystania z Naszej Oferty
Agencja Ubezpieczeniowa MAXIKAZ

Działdowo ul. Kościuszki 21
tel. 786-864-877, 23-697-68-49
Iłowo ul. Wyzwolenia 1A, tel. 507-688-224, 23-654-14-25
Lidzbark ul. Pl. Hallera 5, tel. 699-088-100, 23-696-20-41

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie reklamowy i marketingowy i nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66k.c.a także nie ma charakteru materiału doradczego.

Głosujemy na Działdowską Kuźnię Słowa. Mamy czas do 26 września

Do 26 września możemy głosować na Stowarzyszenie Działdowska Kuźnia Słowa, które otrzymało nominację w dziewiątym plebiscycie na placówkę życia publicznego, mającą niekwestionowane zasługi w pielęgnowaniu najlepszych wzorów polszczyzny.

Przypomnijmy: 17 czerwca w Zamku Królewskim w Warszawie przedstawiciele Stowarzyszenia Działdowska Kuźnia Słowa – Renata Buczyńska, Jadwiga Smółka i Witold Ostrowski, uczestniczyli w uroczystej gali wręczenia nominacji w XIX edycji Mistrzów Mowy Polskiej, podczas której odebrali nominację w kategorii Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej dla

stowarzyszenia.

— Drugi etap, to głosowanie, do którego nadal serdecznie zachęcamy. Zagłosować można raz dziennie na stronie www.mistrzomowy.pl do 26

września. Organizacja z najwyższą liczbą głosów otrzyma zaszczytny tytuł Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej. Prosimy o Wasze głosy — mówi Jadwiga Smółka.

oprac. mcz

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w Działdowie

Fot. KP PSP Działdowo

W sobotę (17 sierpnia) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej generał brygadier Leszek Suski wizytował KP PSP w Działdowie.

W Hartowcu odbyło się przekazanie druhom z miejscowej jednostki OSP samochodu ratowniczo-gaśniczego użytkowanego wcześniej w Państwowej Straży Pożarnej. Uroczystego przekazania dokonał Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej generał brygadier Leszek

Suski. W drodze do jednostki Komendant Główny wizytował Komendę Powiatową PSP w Działdowie. Komendant spotkał się ze strażakami, pełniącymi służbę, zapoznał się z warunkami pełnienia służby oraz charakterystyką i specyfiką działań ratowniczych prowadzonych na terenie powiatu

działdowskiego. Komendant Główny w rozmowie ze strażakami poinformował między innymi o aktualnych pracach i działaniach Komendy Głównej mających na celu poprawę warunków pracy strażaków.

oprac. mcz

(źródło: KP PSP Działdowo)

Zamek w Narzymiu miał ogrzewanie hypokaustyczne?

W ostatnim czasie, Muzeum Pogranicza w Działdowie pozyskało z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego elementy hypokaustycznego systemu grzewczego, który znajdował się na zamku w Narzymiu. Ponadto zbiory zostały wzbogacone o zrekonstruowane naczynia ceramiczne. Zabytki pochodzą z badań archeologicznych, które prowadzono w latach 2003-2006.

Pierwsze wzmianki o ogrzewaniu hypokaustycznym pojawiają się w starożytności. Stosowano je w Grecji i Rzymie, jeszcze przed narodzinami Jezusa Chrystusa. Z greckiego termin ten oznacza hypo-pod i kaiein-palić. Z łacińskiego hypocaustum to urządzenie ogrzewające od dołu, także pomieszczenie pod podłogą wypełnione powietrzem nagrzewanym do wysokiej temperatury od umieszczonego tam pieca. W starożytności system ten wykorzystywany był najczęściej do ogrzewania łaźni i działał na zasadzie pośredniej. Urządzenie składające się z paleniska i kanału przypieczowego znajdowało się pod podłogą pomieszczenia kąpielowego. Gorące powietrze kanałami przedostawało się do piwnicy hypokaustycznej, której sufit tworzyła specjalna płyta będąca też częścią posadzki łaźni. W momencie palenia, zakrywała ona wylot z piwnicy, nagrzewała się i przekazywała ciepło wyżej. Po tym jak w piecu wygasło, odkrywano ją i wpuszczano gorące powietrze. Z czasem system ten ulegał ewolucji i unowocześnieniu.

Hypocaustum w średniowieczu

Stosowano go również w średniowieczu co opisuje relacja benedyktyna Marténe z XII w. Mnich przytacza w niej sytuację św. Bernarda z klasztoru cysterskiego w Clairvaux. Schorowany Bernard przebywał na starość w pomieszczeniu, którego nie pozwolił ogrzewać. Zdecydowano się zatem zamieścić instalację pod łóżkiem, tak żeby chory tego nie widział. Był to wielki kamień z otworami, pod którymi palono w celu zwiększenia temperatury w pokoju pacjenta. Pełnił on rolę swego rodzaju akumulatora podtrzymują-

Fragment rury odprowadzającej dym z pieca hypokaustycznego i naczynia ceramiczne odnalezione podczas badań archeologicznych w Narzymiu. Wystawa muzealna w działdowskim Zamku

Fot. Krzysztof Siemianowski

cego ciepło. Wykorzystywanie systemu hypokaustycznego w średniowieczu odbywało się dwuetapowo. Najpierw trzeba było rozpać w piecu, a kiedy wygasło ciepło powietrze wpuszczano do wyżej położonych pomieszczeń. Ogrzewanie tego typu było również stosowane na ziemiach polskich w okresie późnego średniowiecza. Badania potwierdziły obecność systemu hypokaustycznego m.in. w klasztorach cysterskich w Sulejowie, Lubiążu i Wąchocku. Hypocaustum bardzo popularne było również w państwie krzyżackim. Schemat architektoniczny zamków krzyżackich, został zaczerpnięty z rozwiązań używanych na ziemiach arabsko-syryjskich, gdzie kontynuowano tradycje antyczne. W stolicy Krzyżaków Malborku, było prawdopodobnie kilka-

naście pieców hypokaustycznych. Ogrzewały one łaźnie, izbę kąpielową, komnaty Wielkiego Mistrza, a także izby należące do urzędu skarbnika. W posiadzce Wielkiego Refektarza znajdowało się 36 otworów, którymi wpuszczano ciepło. Wszystkie wyloty były zamykane specjalnymi, ceramicznymi bądź metalowymi pokrywami, które służyły do regulacji temperatury w pomieszczeniu. To właśnie pod Wielkim Refektarzem umieszczono największy piec na zamku. Zarówno w budowlach krzyżackich jak i cysterskich znajdowały się one na najniższych kondygnacjach czyli w piwnicy bądź na parterze. Z salami nad nimi były połączone specjalnymi kanałami, które wychodziły ze sklepienia pieców. Żeby ogrzać pomieszczenia znajdujące się wyżej,

stosowano przewody kominiowe idące przez całą wysokość budowli. Takie rozwiązanie wykorzystywano nie tylko do ogrzania refektarza w Malborku, ale także tego na zamku w Radzynie Chełmińskim oraz kapitułarzy w Golubiu i Popowie Biskupim.

Zamek w Narzymiu

W latach 2003 – 2006 archeolodzy i studenci z Łodzi prowadzili w Narzymiu wykopalki. Narzym jest miejscowością oddaloną od Działdowa o około 7 km na południe. Na przestrzeni dziejów tereny te zawsze były położone na pograniczu. Kolejno pomiędzy Prusami a Mazowszem, państwem zakonu krzyżackiego a Mazowszem oraz Prusami Wschodnimi a Polską. W miejscu, które wzięli „pod lupę” archeolodzy, w drugiej połowie XIV wieku znajdowała się okrągła kamienno-ceglana wieża. Narzym wchodził w tym okresie w skład państwa krzyżackiego. Budowla była jednak majątkiem prywatnym, należącym do rycerza Mieczysława (Menczelinusa, Menzela) von Wildenau i jego braci, którzy byli również właścicielami całej miejscowości. Wieża została wzniesiona na wyspie, wokół której rozciągały się mokradła i bagna. Ze względu na położenie pełniła prawdopodobnie funkcję obronną. Towarzystwo jej drewniane zabudowania wzmacniające konstrukcję. Kilka lat po wojnie trzynastoletniej stoczonej pomiędzy Krzyżakami a Polską, Narzym został sprzedany Wojciechowi Bartnickiemu z Bartnik na Mazowszu. Majątek wchodził wtedy w skład Prus Zakonnych. Zmiana wła-

ściela, wiązała się z całkowitą przebudową wspomnianego obiektu, który prawdopodobnie uległ pożarowi. Na wyspie pozostały jedynie dwie ostatnie warstwy kamieni, które znajdowały się na bagnistym podłożu. Teren został wyrównany i powiększony pod budowę murowanego zamku. Nowa warownia była stosunkowo niewielka. Na cały kompleks składały się cztery zabudowania, czyli dom wielki, budynek bramny i gospodarczy, a także dwie wieże. Pomiedzy nimi mieścił się mały dziedziniec. Na terenie państwa krzyżackiego nie występowały budowle przypominające wyglądem tą z Narzymia. Pewne podobieństwa do niej zawiera zamek w Dębnie koło Brzeska, postawiony przez kanclerza Jakuba Dębińskiego.

Odnalezione zabytki

Prace archeologiczne prowadzone przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, odbywały się na pozostałościach fundamentów dawnej budowli w Narzymiu. Podczas kilku sezonów badań, odnaleziono m.in. blisko 500 części naczyń glinianych, a także 3631 fragmentów kafla piecowych. W większości są to kafle garnkowe i miskowe z kwadratowymi otworami – 2387 sztuk. Na podstawie tych elementów można przypuszczać, że piec który ogrzewał budowlę, zdobiony był ceramicznymi fragmentami podobnymi do detali architektonicznych. Z kolei na kaflach nie występują żadne ozdoby. W trakcie badań dokopano się również do mocno okopconych kamieni eratycznych

oraz fragmentu obramienia otworu hypokaustycznego. Te znaleziska pozwalają mniemać, że znajdował się tam piec hypokaustyczny, który ogrzewał reprezentacyjne komnaty zamkowe. Prawdopodobnie umieszczony był w przybudówce domu dużego, skąd ciepło trafiało do głównych pomieszczeń. Odnalezione kamienie pełniły funkcję akumulatorów podtrzymujących temperaturę. Co ciekawe podczas prac archeologicznych wykopano również 1042 fragmentów kafla garnkowych z okrągłymi otworami. Poza tym okopcone wewnątrz elementy rur ceramicznych. Służyły one najpewniej do odprowadzania dymu z komory grzewczej pieca. Sposób wykonania obydwu rodzajów kafla, nie wykazuje różnic chronologicznych ich występowania. Zastanawiające jest jednak, że skupiska tych kafla zlokalizowano w warstwach z okresu formowania się pierwszego kopca i kreowania wyspy. Nie jest zatem wykluczone, że piec który z nich powstał mógł ogrzewać pierwotną siedzibę. Obecne badania nie są jednak wystarczające żeby to potwierdzić. Pod koniec XV wieku ogrzewanie hypokaustyczne nie było zbyt popularne na terenach Mazowsza. Znacznie częściej stosowano tam piece z ozdobnych kafla płytowych. Nowy właściciel Narzymia, który pochodził z tych terenów, zdecydował się jednak zastosować na zamku rozwiązanie bliższe Krzyżakom czyli system hypokaustyczny. Jakiś czas temu, Muzeum Pogranicza w Działdowie wystąpiło do Łódzkiego Instytutu Archeologii o przekazanie części zabytków pochodzących z wykopalki prowadzonych w Narzymiu. Dzięki temu zrekonstruowane naczynia ceramiczne oraz element rury, odprowadzającej dym z komory grzewczej pieca, można teraz podziwiać na ekspozycji muzealnej znajdującej się w działdowskim zamku.

Krzysztof Siemianowski
– Muzeum Pogranicza
w Działdowie

Źródła:

„System grzewczy na Zamku w Narzymiu. Wstępna próba rekonstrukcji” - Anna Marciniak-Kajzer
„Za wcześnie i za późno”. Czyli o badaniach warunków w Narzymiu” - Anna Marciniak-Kajzer
„Ze studiów nad piecami typu hypocaustum z terenu ziem Polski” - Wojciech Bis
„Dzieje Działdowa i Działdowszczyzny na przestrzeni wieków” - zbiór studiów po redakcją dr hab. Marka Radocha
<http://www.zamek.malbork.pl>

Kanały grzewcze, którymi wpuszczano ciepło do Refektarza Wielkiego na Zamku w Malborku

Fot. Krzysztof Siemianowski

Obchody 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej

W niedzielę (1 września) na placu koszarowym w Działdowie odbyły się miejskie uroczystości związane z 80. rocznicą wybuchu II wojny światowej.

Na placu koszarowym odprawiona została Msza Święta, koncelebrowana przez ks. dziekana Adama Filarskiego, ks. kanonika Stanisława Kadzińskiego, ks. kanonika Mariana Ofiarę, ks. Marka Januszewskiego, ks. Jacka Wiczorka i ks. Łukasza Otremskiego.

— Miejsce to od czasów wojny, chociaż różnie ono bywało traktowane w ostatnich latach, jest miejscem, gdzie spotykamy się w dzień rocznicy wybuchu II wojny światowej. Wielu z nas nie pamięta tych dni. Wielu słucha różnych komentarzy. Może nie znamy atmosfery, która panowała

przed jej wybuchem. Tylko człowiek wewnątrz skonfliktowany, i nie żyjący w zgodzie z innymi, potrafi doprowadzić do tragedii, którą nazywała się II wojna światowa. Jak się oblicza, na całym globie, zginęło około 80 milionów ludzi, w tym 50 milionów cywilów. Pozostaje nam, którzy żyjemy

tyle lat, w wolnej i spokojnej Ojczyźnie, prosić o pokój na dalsze dni dla naszej ojczyzny. A nabożeństwo, to gromadzi nas w tym celu, byśmy modlili się za tych, którzy w wojnie polegli. Jak wiemy rozpoczęło się to 1 września 1939 roku w miejscowości, w której nie było żadnego żołnierza - to

zobacz film i zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

był Wieluń. O godz. 4.40, po zbombardowaniu miasta, około 1200 osób poniosło śmierć. Prośmy Boga o pokój w sercach naszych, byśmy budowali pokój na ziemi, a nie rozdźwięk i rozłamy — mówił podczas Mszy Świętej ks. dziekan Adam Filarski. Później przemaszerowano do

pomnika ofiar obozu koncentracyjnego w Działdowie, znajdującego się przy skrzyżowaniu ulic Grunwaldzkiej i Chopina, gdzie odczytany został Apel Poległych. Delegacje złożyły kwiaty w miejscach pamięci narodowej.

kw

Zagłosuj na gospodarstwo rolne z Malinowa

Trwa internetowy konkurs KRUS "Bezpieczne Gospodarstwo Rolne". W gronie szesnastu gospodarstw, znajduje się

gospodarstwo rolne Państwa Beaty i Leszka Kamińskich z Malinowa. Oddaj swój głos na najbezpieczniejsze gospodarstwo! Sonda znajduje się pod artykułem i na stronie głównej www.agronews.com.pl.

W tym roku partnerem Konkursu została firma Concordia Ubezpieczenia – Grupa Generali. Można głosować do 12 września 2019 roku do godziny 00.00. Beata i Leszek Kamińscy z

Malinowa w woj. warmińsko-mazurskim. Gospodarują na powierzchni 86 ha. Zajmują się hodowlą bydła mlecznego – 90 sztuk. Ponadto uprawiają zboża i kukurydzę.

oprac. kw

Promocja tomiku poezji Benedykta Zygrydy Perzyńskiego

Miejska Biblioteka Publiczna w Działdowie zaprasza

na promocję tomiku poezji Benedykta Zygrydy Perzyńskiego. Spotkanie promujące tomik poezji - „ZE SNU W SENNOŚĆ” odbędzie się 11 września o godz. 18.00 w MBP w Działdowie.

Rekolekcje w drodze – Piesza Pielgrzymka z Działdowa na Jasną Górę

W dniach 1 – 12 sierpnia odbyła się 35. Piesza Pielgrzymka Ewangelizacyjna z Działdowa na Jasną Górę. Grupie działdowskiej, która wchodzi w skład Pielgrzymki Ziemi Lubawskiej, przewodniczył w tym roku ks. Łukasz Otremski z parafii pw. św. Wojciecha. Wspierali go ks. Marian Ofiara, ks. Marek Januszewski, diakon Piotr Skrzyński oraz trzech kleryków.

W pielgrzymce uczestniczyły łącznie 54 osoby. Najstarszy pielgrzym miał 73 lata, zaś najmłodsza uczestniczka ukończyła zaledwie 4. Wśród pątników znalazły się również osoby, pochodzące spoza Działdowa, a także przebywające na stałe za granicą. Pielgrzymka rozpoczęła się poranną Mszą Św. dnia 1 sierpnia w kościele pw. św. Wojciecha w Działdowie, której przewodniczył biskup pomocniczy Józef Szamocki. Pielgrzymi mieli do pokonania prawie 400 km, zaś dzień na trasę wahała się od 20 do 50 km. Pątników odwiedzali na szlaku ks. Karol Szmidt, koordynator Pielgrzymki Ziemi Lubawskiej, a także biskup Wiesław Smigiel i biskup Józef Szamocki. Mszy Św. na Wąłach Jasnogórskich na zakończenie pielgrzymki dnia 12 sierpnia przewodniczył biskup diecezji toruńskiej Wiesław Smigiel. Wspólne pielgrzymowanie było pięknym czasem rekolekcji w drodze, podczas których pątnicy oprócz własnych intencji modlili się przez orędrownictwo Matki Bożej za swoje rodziny, przyjaciół, znajomych, a swoim poświęceniem i ewangelizacją nieśli tradycyjnie pomoc Ojcu Świętemu Papieżowi Franciszkowi. Zawierali wszystkie sprawy osobiste, a także świata, ojczyzny i Kościoła w Polsce.

Stały rytm pielgrzymowania wyznaczały poranna Msza Św., wspólne modlitwy, wygłaszane przez kapłanów konferencje, śpiewy i rozmowy, zaś każdy wieczór kończył się zabawą i integracją oraz wspólnym odśpiewaniem Apelu Jasnogórskiego. — To wspaniałe i oczyszczające wnętrze wczasy duchowe, podczas których doświadczamy się rodzinnej atmosfery, bezinteresowności i braterskiej miłości — wspomina jeden z pielgrzymów. Pielgrzymowanie nie jest łatwym sposobem duchowej aktywności, wymaga wielu wyrzeczeń, doświadczania cierpieniem spowodowanym bólem, zmęczeniem, zmaganiem się z nadmiernymi upałami czy deszczem. Nadaje to jednak całego sensu pielgrzymowaniu, które jest pięknym czasem duchowej odnowy, przebywaniem blisko Boga i ludzi, czasem upływającym na radosnej modlitwie, szczerych rozmowach, wzajemnej pomocy i wspólnej zabawie, doświadczeniem ludzkiej gościnności i otwartości serc.

Jest też przede wszystkim pamięcią i czasem duchowej łączności z tymi, którzy pozostają w domach i wspierają nas duchowo i materialnie na pielgrzymkowym szlaku.

ks. Łukasz Otremski

Fot. Michał Kłosowski

W tym roku bawiliśmy się w dniach 9-17 sierpnia, hucznie świętując 675 Urodziny Działdowa. Były koncerty, imprezy i wiele innych atrakcji. Wystąpiło dużo wykonawców, usłyszeliśmy wiele piosenek w różnorodnej stylistyce, poprzez reggae, rock, pop, disco, blues czy rap.

Tak bawiliśmy się podczas Dni Działdowa 2019

— Od piątku do niedzieli odbywały się koncerty, w których licznie uczestniczyli mieszkańcy Działdowa i goście. Praca i zaangażowanie wielu osób, energetyczne występy artystów, prezentujących różnorodne gatunki muzyczne, sprawiły, że Dni Działdowa były udane. Nie tylko pod kątem dobrej rozrywki, ale i organizacyjnym oraz porządkowym — powiedział Sławomir Rutkowski, dyrektor Miejskiego domu Kultury w Działdowie.

Gwiazdą pierwszego dnia (piątek 9 sierpnia) był Mesajah, wykonujący muzykę reggae. To wokalista, autor tekstów, producent i kompozytor. Energia, towarzysząca jego występowi była tak niesamowita, że publiczność bawiła się aż do ostatniego dźwięku. Najbardziej znane utwory tego wykonawcy, to „Każdego dnia” oraz „Lepsza połowa”, „Tylko raz dane”, „Swoją drogą”.

Młodzież (i nie tylko) bawiła się na koncercie popularnego wykonawcy muzyki rap/hip hop - Zeusa czyli Kamila Rutkowskiego, który wystąpił przed koncertem Mesajaha. Zeus wydał pięć solowych albumów, a jego utwory są bardzo popularne.

Drugi dzień świętowania (sobota 10 sierpnia) upłynął pod znakiem muzyki dance. Tego dnia wystąpiły dwa znane z tej stylistyki zespoły - Playboys i Dejw. A wcześniej zagrali DJ Pavl, Fenix Band, i Respect. Muzyczno - taneczne show nie zawiodło publiczności.

Trzeci dzień upłynął m.in. pod znakiem koncertu największej gwiazdy - Grzegorza Hyżego, bardzo popularnego i cenionego artysty. Premiera debiutanckiego albumu Grzegorz Hyżego miała miejsce w 2014 roku. Od tamtego

czasu światło dzienne ujrzało 5 singli, wszystkie podbiły serca słuchaczy i okazały się wielkimi przebojami (ok. 30 milionów odtworzeń klipów na youtube) — czytamy na oficjalnym profilu artysty na fb. „Na chwilę”, „Wstaję”, „Pusty dom”, „Zagadka” czy „Pod wiatr” to utwory, które pozwoliły artyście ugruntować swoją pozycję na rynku muzycznym.

Supportem Grzegorza Hyżego, był najstarszy wykonawca imprezy, zespół Chłopcy z Placu Broni. Przed Chłopcami z Placu Broni wystąpił zespół Blue Card, wykonujący muzykę blues.

9 sierpnia dzieci bawiły się z Wesołymi Clownami, odbyło się też rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Działdowo, wakacje i ja”. Tego dnia po raz czwarty biliśmy rekord roztańczonych uczestników Dni Działdowa czyli City Shake Roztańczone Miasto. W tym roku zatańczyło 414 osób.

10 sierpnia świętowanie rozpoczęło się na sportowo - parkunem i turniejem siatkówki plażowej. 11 sierpnia to V Urodzinowa Działdowska Dycha, a także spektakl „Mówię nie – wszystkiemu, co złe”, występ kabaretu Kałasznikof i pokaz ogniowy grupy artystycznej IGNIS - Fire Show. A o godz. 23.00 kolorowe fajerwerki rozświetliły urodzinowe niebo.

14 sierpnia odbył się pobór krwi przy ratuszu, 15 sierpnia zawody konne w skokach przez przeszkody w Malinowie. 16 sierpnia koncert muzyki kameralnej zespołu Pro Musica Antiqua. 17 sierpnia, na koniec Dni Działdowa, rycerze zmagali się w turnieju i gali profesjonalnych walk rycerskich, wysłuchaliśmy także koncertu muzyki dawnej.

mcz

zobacz filmy i zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

SZKOŁA JĘZYKÓW OBCYCH DAR

www.edukacja.darsa.pl

KURSY JĘZYKOWE

- ◆ **ANGIELSKI**
- ◆ **NIEMIECKI**
- ◆ **WŁOSKI**
- ◆ **HISZPAŃSKI**
- ◆ **ROSYJSKI**

Znakomite
metody!

Efektywna
nauka!

Doświadczenie
i jakość!

- DLA DZIECI (OD 4 ROKU ŻYCIA),
- MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH,
- MATURALNE, EGZAMINACYJNE
- (PRZYGOTOWANIE M.IN. DO FCE, TELC),

- OGÓLNE ORAZ TEMATYCZNE I BRANŻOWE,
- GRUPOWE I INDYWIDUALNE,
- DLA FIRM.

Centrum Kształcenia Ustawicznego
ul. Polna 11a, 13-200 Działdowo
tel. 23 697 06 92
e-mail: szkolajezykow@darsa.pl

DAR
CENTRUM KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

**Już od tego roku „DOBRY START”
300+ dla uczniów do 20 roku życia**

Publiczne Działdowskie Centrum Kształcenia Ustawicznego DAR
w Działdowie, ul. Polna 11a, tel. 023 697 06 90, www.darsa.pl

Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
na podbudowie szkoły zawodowej, szkoły podstawowej i gimnazjum

Szkoła Policealna

na podbudowie szkoły średniej (nie jest wymagana matura)

- » asystentka stomatologiczna – 1 rok, forma stacjonarna
- » asystent osoby niepełnosprawnej – 1 rok, forma zaoczną
- » florysta – 1 rok – forma zaoczną
- » opiekun medyczny – 1 rok, forma zaoczną
- » technik administracji – 2 lata, forma zaoczną
- » technik bezpieczeństwa i higieny pracy – 1,5 roku, forma zaoczną
- » technik usług kosmetycznych – 2 lata – forma zaoczną
- » technik ochrony fizycznej osób i imienia – 2 lata, forma zaoczną
- » terapeuta zajęciowy – 2 lata, forma stacjonarna
- » higienistka stomatologiczna – 2 lata, forma stacjonarna

Kursy nadające uprawnienia:

- » Technik rolnik – Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy
- » Technik rachunkowości - Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy
- » Technik informatyk - Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy
- ... i wiele innych kierunków

**Nauka we wszystkich
szkołach
jest bezpłatna**

Kandydatom przyjętym
do wybranego typu szkoły
wydajemy na życzenie
zaświadczenie do ZUS i inne.

Miejski Dom Kultury w Działdowie ogłasza

Zapisy na

Zajęcia taneczne

09.09. (poniedziałek)

- godz. 17⁰⁰ - BZIK, klasy III - IV SP
- godz. 18⁰⁰ - ACTUS, młodzież licealna

10.09. (wtorek)

- godz. 17⁰⁰ - FUKS, klasy I - II SP
- godz. 18⁰⁰ - FLASH DANCE, V - VI SP

12.09. (czwartek)

- godz. 17⁰⁰ - PIRUECIK, dzieci w wieku 5 - 6 lat
- godz. 18⁰⁰ - ACTUS junior, klasy VII - VIII SP

Zajęcia teatralne

11.09. (środa)

- godz. 15⁰⁰ - klasy licealne
- godz. 16⁰⁰ - klasy I - IV SP
- godz. 17⁰⁰ - klasy V - VIII SP
- godz. 18⁰⁰ - dorośli

Zajęcia plastyczne

09.09. do 13.09. godz. 16⁰⁰ - 18⁰⁰

Zajęcia wokalne

Przesłuchania od 09.09. do 13.09. godz. 13⁰⁰ - 19⁰⁰,
dzieci i młodzież od II klasy SP do I klasy szkół średnich

Warsztaty bębniarskie

Zapisy w czwartek 12.09. w godz. 15⁰⁰ - 17⁰⁰

Brzdąkające Brzdące

Zapisy we wtorek 10.09 i środę 11.09. w godz. 15⁰⁰ - 17⁰⁰, dzieci od 0 - 6 lat

Zajęcia muzyczne

Przesłuchania muzyków i zespołów od 09.09 do 13.09 godz. 17⁰⁰ - 19⁰⁰

Zajęcia orkiestry dętej

09.09 (poniedziałek), 11.09 (środa), 13.09 (piątek),
godz. 16⁰⁰ - 18⁰⁰

Działdowska Faktoria Siły – Street Workout

— Właśnie zakończyliśmy realizację kolejnego pomysłu wspaniałej działdowskiej młodzieży, zgłoszonego w ramach Budżetu Obywatelskiego — mówi burmistrz Grzegorz Mrowiński. — W parku Jana Pawła II powstała Działdowska Faktoria Siły – Street Workout. — W czasach naszego dzieciństwa nieźle wywijaliśmy na osiedlowych trzepakach. W wakacje, do późnych godzin wieczornych, zwisaliśmy głową w

dół. Na szczęście mamy godnych następców — mówi burmistrz Działdowa. Działdowska Faktoria Siły – Street Workout to miejsce, gdzie dzieci i młodzież mogą spędzić wolny czas i rozwijać swoje umiejętności sprawnościowe. Koszt inwestycji to ponad 70 tys. zł. Została oddana do użytku w drugiej połowie sierpnia. Zestaw umożliwia trening siłowy i wytrzymałościowy nawet 22 osobom jednocześnie.

oprac. mcz

Fot. Karol Wrombel

Warsztaty archeologiczne z Anną Jaklewicz

Pasjonaci historii i podróży, w ramach projektu „Biblio-Czas”, wzięli udział w dwóch warsztatach archeologicznych zorganizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Działdowie.

Warsztaty poprowadziła Anna Jaklewicz – podróżniczka, archeolog i antropolog. Autorka książek „Indonezja. Po drugiej stronie raj” i „Niebo w kolorze indygo. Chiny z dala od wielkiego miasta”. Relacje z podróży publikuje m.in. w National Geographic Traveler i Magazynie Podróżników TamTam.

— W czasie spotkania pani Anna odkrywała przed dziećmi tajemnice starożytnego Egiptu. Uczestnicy spotkania dowiedzieli się m.in. czym zajmuje się archeolog, jak zapisać swoje imię hieroglifami, co znajduje się wewnątrz sarkofagu. Można było także dotknąć prawdziwego papiirusu — mówi dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Działdowie Justyna Lytvyn. Działanie było dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

zobacz zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

Fot. MBP Działdowo

Warsztaty artystyczne „Moje Miasto”

Od 21 do 25 sierpnia w Miejskim Domu Kultury odbywały się różnorodne zajęcia artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Fot. Karol Wrombel

Dzieci brały udział w warsztatach malarskich, prowadzonych przez Marcina Kozłowskiego, absolwenta ASP w Warszawie i warsztatach wokalnych. Odbyły się również warsztaty rzeźby w drewnie (prowadzone przez Marka Kałużę z Kuźni Talentów z Ilawy) i warsztaty tworzenia ogrodów w szkiele (prowadzone przez Adrianę Maćkowiak, animatora kultury). Młodzież i dorośli uczyli się walki mieczem i strzelania z łuku (Bractwo Rycerskie

w Działdowie) oraz tańca z ogniem (prowadzący Michał Marona). Brali udział również w warsztatach wokalnych, teatralnych i malarskich. Warsztaty wokalne prowadził Daniel Chodyna – aktor, wokalista, tancerz. Natomiast warsztaty teatralne Radosław Rychcik, reżyser teatralny. W niedzielę do grupy animatorów dołączył Jarosław Mączyński, który poprowadził warsztaty garncarskie. W sumie w zajęciach wzięła udział około setka uczestników.

oprac. mcz

zobacz zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

Aktywne wakacje. Półkolonie z Caritasem

Podczas wakacji Działdowskie Centrum Caritas zorganizowało dwa turnusy półkolonii, które odbyły się dzięki współfinansowaniu ze środków Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie oraz dofinansowaniu ze środków Gminy Miasto Działdowo.

zobacz zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

Fot. archiwum Caritas

Uczestnicy półkolonii wzięli udział w specjalnie przygotowanym programie, w którym nie zabrakło zajęć o charakterze profilaktycznym. Przypomniane zostały zasady ruchu drogowego oraz numery alarmowe. Liczne zabawy integracyjne pozwoliły na szybkie zapoznanie się uczestników. W programie znalazły się między innymi wycieczki

w ciekawe miejsca, zajęcia plastyczne, gry zespołowe, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne. Dzieci chętnie korzystały z sali gimnastycznej, placów zabaw i boiska szkolnego. — Odwiedziliśmy wiele miejsc w Działdowie: Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Bibliotekę Miejską, Pedagogiczną oraz zamek. Odbyło się także spotkanie z

dietetykiem, panią z Sanepidu i pogadanka na temat zdrowego odżywiania. Dzieci chętnie korzystały z sali gimnastycznej, placów zabaw i boiska szkolnego — mówi Justyna Jurkowska, kierownik Ogniska Wychowawczego. — Odbyły się także wycieczki autokarowe. Do kina w Olsztynie czy nad jezioro w Lidzbarku.

Ostatniego dnia rozdano pożegnalne upominki i słodkości. Czas minął szybko i przyjemnie. Dzieci miały możliwość nawiązania nowych znajomości i aktywnego spędzenia wakacji. W półkoloniach udział wzięło 80 uczestników.

oprac. mcz

Podsumowanie wakacyjnych zajęć w Miejskim Domu Kultury

Podczas wakacyjnych zajęć, zorganizowanych przez instruktorów MDK, ponad pięćdziesiątka dzieci uczestniczyła w ciekawych i różnorodnych formach aktywności.

Fot. Karol Wrombel

Dzieci (podzielone na grupy) uczestniczyły w zajęciach plastycznych, tanecznych, teatralnych, muzycznych i wokalnych. Nie zabrakło również gier, zabaw i animacji na świeżym powietrzu, a także pysznego grilla na zakończenie „półkolonii”. Dzieci odwiedzili aktorzy z Krakowa z teatrykiem „Niezwyczajne przypadki Foczek Akrobatki”. Była też wyprawa na działdowski zamek, oglądanie filmów w sali multimedialnej i Talent Show. Podczas występów dzieci prezentowały swoje talenty. Śpiewały i tańczyły. Były pokazy gimnastyki artystycznej, sztuczek magicznych, układania kostki Rubika na czas, gry na perkusji, flecie czy pianinie. A w ramach zajęć kulinarnych dzieci, pod okiem pań

instruktorek, przygotowywały samodzielnie, pyszne i zdrowe kanapki, które następnie zjadły z apetytem. Dzieciom wielką frajdę sprawiło lepienie „slimów” czy też wycieczka terenowa – poznajemy ciekawe miejsca w Działdowie. Podczas zajęć plastycznych (instruktor Justyna Rutkowska), dzieci wykonywały prace malarskie, malowały martwą naturę, pracowały z gliną. — Robiliśmy też odbitki dłoni i stóp, które w efekcie miały postać aniołka. Prz okazji tej zabawy, dzieci poznały pojęcie monotypii (artystycznej techniki graficznej, wyróżniająca się tym, że pozwala na uzyskanie tylko jednej odbitki) — opowiada pani Justyna. — Dzieci uruchomiły swoją wyobraźnię i malowały tropi-

Fot. Justyna Rutkowska

kalną wyspę oraz, co kryje dno oceanu i budynek Miejskiego Domu Kultury (te prace wzięły udział w pokazie Talent Show). Tworzyły różne, interesujące rysunki, były bardzo zaangażowane i kreatywne. Podczas zajęć tanecznych (instruktor Aldona Demianiuk-Fojut), dzieci po rozgrzewce i gimnastyce, uczyły się tzw. ruchu przestrzennego, zadań improwizacyjnych i tańca Zorby. — W dzieciach jest wiele energii, mają naturalną chęć zabawy. Poprzez ruch i taniec uwalniamy swoje emocje, co ważne jest w każdym wieku — powiedziała pani Aldona. Na zajęciach teatralnych (instruktor Marzanna Bielecka-Mańkowiak), dzieci ćwiczyły poprawną dykcję, poprzez rozgrzewkę narządów mowy, łamiągówki językowe, ćwicze-

nia oddechowe itp. — Skupialiśmy się także na funkcjach naszego ciała, w jaki sposób za pomocą gestu czy ruchu przekazać nasze uczucia. Ulubionym zajęciem scenki teatralne na określony temat — opowiada pani Marzanna. Był też czas na zajęcia muzyczne (instruktor Dominika Banach), podczas których dzieci poznawały różne instrumenty i ich brzmienie, uczyły się gry na bębnach. Na zajęciach wokalnych (instruktor Marek Peplowski) dzieci uczyły się m.in. prawidłowej emisji głosu i piosenki „Letnia cha cha”. Wakacje w MDK odbywały się w dniach 24 lipca – 8 sierpnia.

mcz

Koncert Zespołu Kameralnego Pro Musica Antiqua

Przed działdowską publicznością wystąpił Olsztyński Zespół Kameralny Pro Musica Antiqua. Koncert odbył się w piątek (16 sierpnia) w kaplicy zamkowej naszego zamku.

Zespół wystąpił w składzie: Leszek Szarzyński – flet, Jerzy Szafrński – obój, róg angielski, Wojciech Orawiec – fagot, Dominik Jastrzębski – klarnet, Małgorzata Buczek – harfa, Łukasz Jóźwiak – fortepian, Ewa Alchimowicz-Wójcik – sopran. Koncert tradycyjnie poprowadził prof. Leszek Szarzyński. Organizatorem koncertu był Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich, Urząd Miasta Działdowa oraz Muzeum Pogranicza w Działdowie. Koncert Zespołu „Pro Musica Antiqua” organizowany jest przy wsparciu Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich jako zadanie pn.: „Muzyka europejska w zabytkach i przyrodzie Warmii i Mazur” zrealizowane przy pomocy finansowej Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Fot. Karol Wrombel

Nasi na listach do Sejmu

3 września – to ostateczny termin zgłaszania kandydatów na posłów i senatorów w paździenikowych wyborach do Sejmu i Senatu. Wiemy już, że na listach znajdują się osoby z terenu powiatu działdowskiego. Wśród nich jest m.in. obecny zastępca burmistrza Działdowa Andrzej Wiśniewski czy jedyny radny sejmiku województwa z naszego powiatu Robert Gontarz. Prezydent Andrzej Duda termin tegorocznych wyborów parlamentarnych ustalił na niedzielę, 13 października. Podobnie jak w latach poprzednich powiat działdowski znalazł się w okręgu elbląskim, obejmującym jedno miasto na prawach powiatu oraz 8 powiatów: nowomiejski, braniewski, działdowski, iławski, bartoszycki, lidzbarski, ostródzki i oczyszczenie elbląski. Z okręgu wybranych zostanie ośmiu posłów. Warto zaznaczyć, że w ostatnich wyborach zwyciężyło tu Prawo i Sprawiedliwość (4 posłów), drugie miejsce zajęła PO (3), a trzecie Kukiz'15 (1).

6 kandydatów z powiatu działdowskiego

W dobiegającej końca kadencji ani w Sejmie, ani w Senacie nie ma żadnego mieszkańca powiatu działdowskiego. W poprzednich latach – nieprzerwanie od 1991 do 2015 roku – w ławach poselskich zasiadał Stanisław Żelichowski z Iławy. Czy po najbliższych wyborach coś się zmieni? Z uzyskanych przez nas informacji wynika, że od nas zamierza kandydować co najmniej 6 osób. W okręgu elbląskim na

liście Prawa i Sprawiedliwości znalazły się dwa nazwiska z naszego powiatu. Z 12. miejsca do Sejmu wystartuje Grażyna Kamińska, radna powiatu, zaś 14. jest Robert Gontarz – nasz przedstawiciel w Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. 7. miejsce na liście KO ma być starosta działdowski Marian Janicki. Wśród kandydatów PSL – Koalicja Polska znalazły się aż trzy osoby z naszego powiatu. Nie znamy jeszcze dokładnie ich miejsc, ale najwyższe zapewne otrzyma wspomniany już Stanisław Żelichowski. Swoją kandydaturę zgłosił również mieszkający w Lidzbarku, a pracujący na stanowisku zastępcy burmistrza Działdowa Andrzej Wiśniewski i wójt gminy Płośnica Krzysztof Groblewski. Pozostałe komitety np. Sojusz Lewicy Demokratycznej również podały nazwiska swoich kandydatów – Emilia Bartkowska z Działdowa i Jakub Gierej z Lidzbarka. Informacje na dzień 27 sierpnia.

Kto do Senatu?

Wybory do Senatu odbywają się na innych zasadach. Okręgi wyborcze są mniejsze, a w każdym z nich mandat uzyskuje tylko jedna osoba. Nasz okręg ma nr 84 i obejmuje powiaty: działdowski, iławski, nowomiejski i ostródzki. Wszystko wskazuje na to, że walka o mandat powinna się rozstrzygnąć między Bogusławą Orzechowską z PiS a Stanisławem Gorczycą z KO.

Patryk Piekarski, mcz
Tygodnik Działdowski

Koncerty, zlot i dobra zabawa

Kolorowe stragany, koncerty, zlot pojazdów zabytkowych i wiele innych atrakcji można było zobaczyć podczas V Działdowskiego Jarmarku Antyków, Rękodzieła i Zdrowej Żywności.

Organizatorem imprezy był Miejski Dom Kultury w Działdowie, a odbyła się ona 25 sierpnia w parku HDK. — Działdowski jarmark to występy artystyczne, koncerty, ciekawe warsztaty, animacje oraz pokazy i wystawy — mówi dyrektor Miejskiego Domu Kultury w Działdowie Sławomir Rutkowski. Zlot pojazdów zabytkowych zgromadził 120 maszyn, od aut popularnych w PRL

Fot. Karol Wrombel

po motocykle i zachodnie samochody. Bawiliśmy się podczas koncertu muzyki włoskiej w wykonaniu Marco Bocchino i energetycznego występu zespołu Tribute to Maanam z wokalistką Agą Bieńkowską, która od kilku tygodni w zespole Ex Maanam zastępuje legendarną Korę. Podczas Jarmarku odbyło się też podsumowanie Warsztatów Artystycznych Moje Miasto, które trwały od środy 21 sierpnia w Miejskim Domu Kultury.

mcz

Zagraj w XIX Turniej Koszykówki Ulicznej

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Działdowie zaprasza miłośników koszykówki na XIX Turniej Koszykówki Ulicznej im. Wilhelma Kornalewskiego.

Turniej odbędzie się 7 września na boiskach przy ul. Świerkowej o godz. 12.00. Do Turnieju mogą się zgłaszać 3-osobowe zespoły w następujących kategoriach wiekowych: 2007 i młodszy, 2006-2005, 2004 i starsi. Zgłoszenia przyjmowane są w biurze MOSiR do 6 września do godz. 13.00.

Promocja tomiku poezji Anny Kazimiery Cegiełki

W działdowskiej bibliotece odbyła się promocja tomiku poetyckiego Anny Kazimiery Cegiełki pt. „Czas kwitnących bzów”.

To już drugi tomik autorki. Gości przywitała prezes Działdowskiej Kuźni Słowa Renata Buczyńska i dyrektor biblioteki Justyna Lytvyn, a spotkanie poprowadziły członkinie SDKS Elżbieta Karlsson i Teresa Dwórznik-Romańska. Muzycznie wydarzenie uświetnił występ Kubry Krajewskiego i Igora Lipki.

Wszyscy wysłuchali wierszy w wykonaniu autorki i zaproszonych gości: Janiny Dzenis, Jolanty Falba, Amelii Jędraszek, Anny Ludwiczak, Kasjana Draszkiewicz, Igora Choszczewskiego, Bartka Rucińskiego, Elżbiety Karlsson i Teresy Dwórznik-Romańskiej. Po spotkaniu można było zdobyć autograf autorki.

Fot. MBP Działdowo

Prace remontowe w Zespole Szkół nr 2 zakończone

W Zespole Szkół nr 2 im. Jana Pawła II w Działdowie zakończył się remont sal lekcyjnych. Zaawansowane roboty prowadzone były w siedmiu pomieszczeniach. Tworzona była też od podstaw pracownia terapii sensorycznej, powstały nowoczesne gabinety - geograficzny i biologiczny.

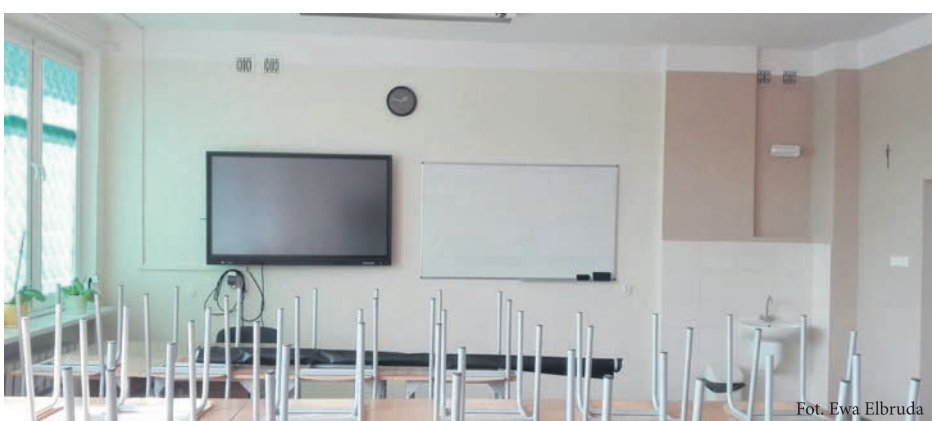
Wakacyjna przerwa to czas, który dyrekcja szkoły, wykorzystuje na remonty i modernizację swojej placówki. W Zespole Szkół nr 2 w tym czasie prace trwały w najlepszym, aby od września dzieci i młodzież mogły cieszyć się komfortem i odnowionym wnętrzem.

— Kapitalny remont objął siedem sal lekcyjnych — mówi dyrektor szkoły Wiesław Smereczynski. — W klasach są wymienione okna, podłogi, oczywiście wymalowane ściany.

Dopełnieniem modernizacji klasopracowni są też nowe meble.

W szkole powstały również nowoczesne pracownie - geograficzna i biologiczna, oprócz już istniejących, profesjonalnych, takich jak: chemiczna, fizyczna czy polonistyczna.

— Dodatkowo, we własnym zakresie, stworzyliśmy pracownię terapii integracji sensorycznej — dodaje pan dyrektor. — Taki gabinet będzie miejscem pracy dziecka z

Fot. Ewa Elbruda

nauczycielem, w której rozwój ucznia, wspomagany będzie poprzez różnorodne działania - zabawę, naukę, rozmowę.

— Dzieci odpoczywały od swoich obowiązków, a my pracowaliśmy, żeby przywitać ich w nowym roku szkolnym 2019/20 w odświeżonej szkole — podsumowuje Wiesław Smereczynski.

Środki na remont pochodzą z Urzędu Miasta Działdowo (organ prowadzący).

mcz

Bitwa pod Mławą - jedna z pierwszych bitew wojny obronnej Polski września 1939 r.

Wówczas to 4 km. na północ od Mławy naprzeciwko siebie stanęły wchodząca w skład Armii „Modlin” 20 Dywizja Piechoty dowodzona przez płk. Andrzeja Wilhelma Liszkę – Lawicza oraz Niemiecka 3 Armia (około 44 000 żołnierzy) pod dowództwem Georga von Kuchlera, w której skład wchodziły także dywizje pancerne SS gen. Wernera Kempfa, liczące 7415 żołnierzy i 160 czołgów. 20 Dywizja Piechoty, przez 80 godzin skutecznie broniła najkrótszego kierunku, prowadzącego z Prus Wschodnich do stolicy Kraju.

Wynosząca 31 km linia obrony obsadzona była przez 21 000 polskich żołnierzy, którzy wypełniając wszystkie założenia taktyczne odeszli z pozycji obronnych dopiero na rozkaz dowództwa. W efekcie krwawych walk straty wojsk polskich wyniosły 2024 żołnierzy i oficerów. Spoczywają oni na 39 cmentarzach i mogiłach. Tylko 761 z nich znanych jest z nazwiska.

Przed bitwą

Północne Mazowsze sąsiadujące z obszarem Prus Wschodnich, w ocenie wojskowych strategów II Rzeczypospolitej uważane było za teren o wielkim znaczeniu militarnym. Z tego względu przy planowaniu wariantów wojennych dbano o uwzględnienie wszystkich właściwości naturalnego ukształtowania tego regionu. Jedną z kluczowych pozycji na Północnym Mazowszu były okolice przygranicznego miasta Mławy, przez które biegła najkrótsza wówczas, bo mierząca niewiele ponad 120 km droga oraz linia kolejowa z Prus Wschodnich do Warszawy.

Teren wokół Mławy posiadał naturalne przeszkody: w kierunku północno-wschodnim od Mławy znajdowały się Błota Niemce, zaś na południe od Turzy Małej mokradła. Ta zaporą mogła skutecznie zablokować prowadzenie skutecznego ataku z obszaru Prus Wschodnich. Jednakowoż niezbędnym stało się zabezpieczenie przed atakiem pozostałego odcinka linii mławskiej zwanej w literaturze przymyskiem Mławskim.

Uznano, że dla powstrzymania przewidywanego natarcia wojsk niemieckich z tego właśnie kierunku należy w rejonie Mławy zbudować umocnioną pozycję obronną jako centralny odcinek pasa obrony Armii „Modlin”. Budowę umocnień w okolicach Mławy rozpoczęto późno, bo dopiero w pierwszej połowie lipca 1939 roku. Te opóźnienia spowodowane były kilkoma przeszkodami: m. in. zbyt późna dostawa materiałów budowlanych na miejsce, niedostarczenie przez dowódców wielkich jednostek planów zaporę ogniowej oraz brak dobrego współdziałania z dowództwem saperów Ministerstwa Spraw Wojskowych. Pomimo wyżej wymienionych trudności żołnierze 20 batalionu saperów i 61 kompanii saperów rezerwy, wspólnie z oddziałami piechoty pod dowództwem mjr Juliusza Levittoux w sposób solidny i odpowiedzialny wykonywali swoje zadanie.

Z planowanych 93 żelbetowych schronów bojowych do 1 września 1939 roku zbudowano tylko 55. Według założeń Naczelnego Wodza marszałka Edwarda Rydz-Śmigłego i Polskiego Sztabu Głównego, obrona pozycji mławskiej nie miała trwać do ostatniego żołnierza. Działania obronne połączonych armii i samodzielnych grup operacyjnych Wojska Polskiego wzdłuż rozciągniętej granicy Polski z III Rzeszą miały mieć charakter działań opóźniających. Po osiągnięciu założeń taktycznych, planowano odwrót za linię Narwi, Bugu i Wisły, uwzględniając w ostateczności dalsze wycofanie się oddziałów polskich do

południowo-wschodnich województw Rzeczypospolitej. Wiercono, że sytuacja Polski zmieni się na lepsze, gdy Francuzi i Brytyjczycy przystąpią na zachodzie do zdecydowanych działań militarnych przeciwko Niemcom. Niestety, obiecana pomoc nigdy nie nadeszła.

Inżynierijne przygotowanie terenu uzupełniało i wiązało obronę w jedną całość. Żelbetowe schrony bojowe i polowe stanowiska ogniowe połączone były rowami strzeleckimi, których pozycje przebiegały wzdłuż linii obiektów stałych. W zależności od konfiguracji terenu usytuowane było również na stokach wyniesień.

Zadanie obrony pozycji mławskiej powierzono 20 Dywizji Piechoty, którą dowodził pułkownik dyplomowany Wilhelm Andrzej Liszka-Lawicz. Głównymi jednostkami tej dywizji były: 78 pułk piechoty z Baranowicz, 79 pułk piechoty ze Słoniemia, 80 pułk piechoty ze Słoniemia i 20 pułk artylerii lekkiej z Prużany i Baranowicz. Prużana należała do województwa poleskiego, a Baranowicz i Słoniem do województwa nowogródzkiego. Cała, wzmocniona jeszcze innymi oddziałami, 20 Dywizja Piechoty liczyła 21 tysięcy żołnierzy.

Niemcy zaatakowali

Pamięci walczących pod Mławą w 1939 r. w osiemdziesiąt rocznicę.

*Nad mławską rozległą wyżyną
Niebo wrześniowe, ciche
Niech nasze myśli ku tamtym dniom popłyną
Niech w świat poniesie je wicher*

*Niech w pędzie głośnym, szalonym
Wiecznej pamięci złotista ulewa
O piechurze niezwykłym
Dziękczynną elegię wyśpiewa*

*Nietrudno wielbić postaci może:
królów, marszałków, hetmanów, papieży
Ja mam jedno życzenie, pobożne:
Wrócimy w myślach do prostych żołnierzy.*

*To oni w trudzie i znoju
Cierpliwie na posterunku trwali
Szafując życiem w nierównym boju
Ginęli, walczyli, na pomoc czekali*

*Umocnieni na wzgórzach Towarzysze Broni,
Niezlomni obrońcy beznadziejnej sprawy.
Wyrywani z domów w jedności złozeni.
Rzuceni do boju na przedpolach Mławy*

*W każdym okopie kryje się śmierć
Stoi za drzewem, czai się w schronie
Kula uderza w żołnierską pierś
Serce zamiera, pulsując skronie*

*A umierać naprawdę nielekką
Kiedy wokół piękny złoty wrzesień
I tuż obok, całkiem niedaleko
foietowy wrzós zakwita w lesie*

*Gdzieś daleko matka, dzieci, żona.
List w kieszeni jeszcze nie wystany
Cate życie... młodość utracona
Ostatnie westchnienie, grób często nieznany.*

*Matko historio – pisząc karty swoje
Zachowaj w pamięci najważniejsze sprawy
Stawiać Bitwę Warszawską, Grunwald, wielkich powstań boje,
nie zapomnij o dzielnym piechurze spod Mławy*

*Ziemia – wilgotna od żołnierskiej krwi
Ojczyzna – pamiętaj swoje dzieci
Niech w sercach naszych zawsze tamte dni
A nad grobem żołnierza niech słońca znicz świeci*

Barbara Mroczek – „Ada”
Działdowo 2019

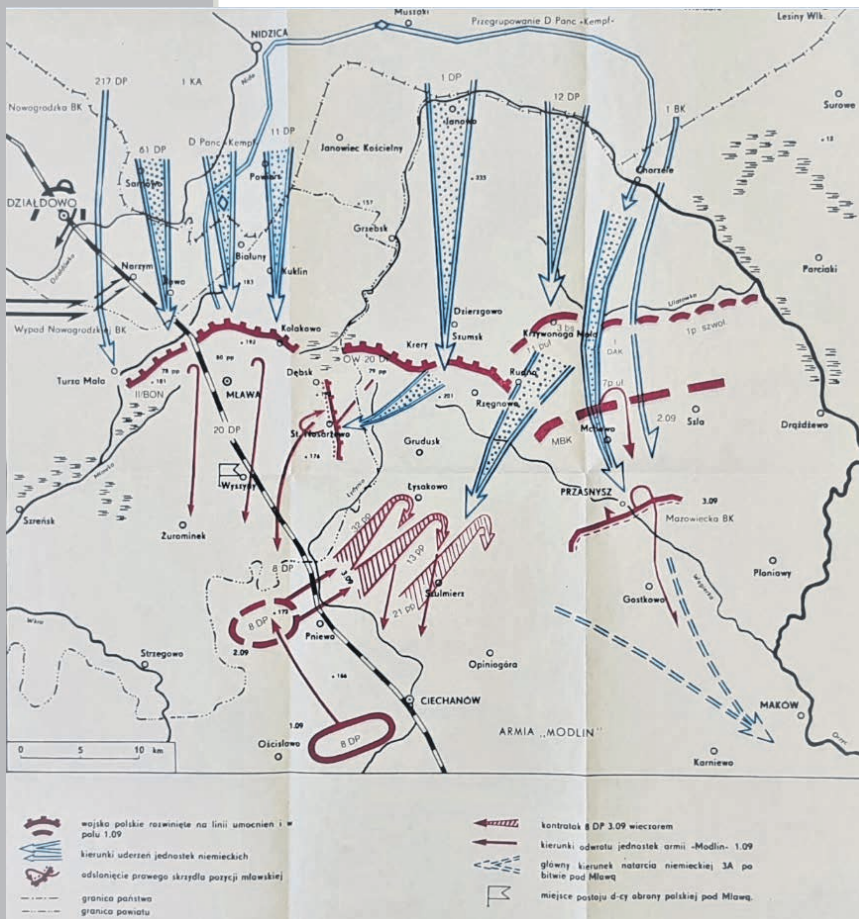

o świcie

1 września 1939 r. na polskie umocnienia bronił przez 20 Dywizję Piechoty płk. Wilhelm Liszka-Lawicz, uderzyły główne siły 3 Armii pod dowództwem gen. Georga von Kuchlera. W jej skład wchodził I Korpus Ar-

mijny w składzie 11 i 61 Dywizji Piechoty oraz Dywizja Pancerna „Kempfa” i brygada kawalerii. Łącznie siły niemieckie liczyły około 44 000 żołnierzy, wspierane przez artylerię, lotnictwo i broń pancerną w sile 160 czołgów. Od wczesnych godzin rannych 1 września 20 Dywizja Piechoty

łał wyprzeć 79 pułk piechoty z wydzielonej pozycji obronnej pod Rzęgowem. Żołnierze tego pułku mimo trudnej sytuacji zdążyli się okopać i bronić pozycji na linii między Dębskiem a Nosarzewem Borowym. Dla ostatecznego rozstrzygnięcia bitwy pod Mławą bardzo ważne było załamanie się w nocy z 3

Mapka obrazuje przebieg działań wojennych w rejonie Mławy w dniach od 1 do 3 września. W górnej części widoczne są polskie linie umocnień i kierunki uderzeń jednostek niemieckich z dnia 1 września 1939 r.

trwała na wyznaczonych stanowiskach, stawiając skuteczny opór siłom niemieckim. Jednak już 2 września nieprzyjaciół zdo-

na 4 września 1939 roku przeciwataki odwodowej 8 Dywizji Piechoty w kierunku na Grudusk i Przasnysz. Wówczas

generał Emil Przedrzymirski-Krukowicz, dowódca Armii „Modlin”, rozkazał 20 Dywizji Piechoty, żeby opuściła pozycję mławską.

Obrona „pozycji mławskiej” trwała 80 godzin. Żołnierze ginęli na stanowiskach bojowych, w które trafiały pociski artyleryjskie, zrzucone przez niemieckie lotnictwo bomby, granaty lub w wyniku postrzałów z broni maszynowej i pancernej. W toku walk życie straciło około 1200 polskich żołnierzy, a około 1500 odniosło rany. Żołnierze, którzy przetrwali na rozkaz dowództwa wycofali się w kierunku Modlina i Warszawy, której później bronili aż do jej ostatecznej kapitulacji. Podczas nawały bitewnej do wielu obrońców rozkaz odwrotu nie dotarł. Ci na swoich stanowiskach zostali do końca.

Niemcy w bitwie pod Mławą stracili około 1800 zabitych i 4000 rannych. To starcie było dla nich ogromnym zaskoczeniem. A obrońców spod Mławy nazywali „Żelazną Dywizją”.

Z zebranych materiałów i relacji uczestników walk wiadomo, że polegli na stanowiskach byli chowani przez towarzyszy broni w warunkach bojowych w pobliżu miejsc swojej śmierci. Miejsce pochówku zaznaczano w miarę możliwości fragmentami gąsienic a na usypianych kopczykach piachu kładziono hełm z pospiesznie wykonanym podpisem. Ciężko rannych transportowano do batalionowych punktów opatrunkowych i mławskich szpitali.

Po interwencji Czerwonego Krzyża pierwszych ekshumacji obrońców dokonano na polecenie niemieckich władz administracyjnych Mławy w 1940 r., z zaleceniem aby ciała poległych przewieźć z pól bitewnych na cmentarze parafialne. Wykonawcami prac byli działacze polskiego podziemia. Nadzór nad przebiegiem robót sprawowali żandarmi niemieccy. Koszty pogrzebów zostały pokryte z pieniędzy zebranych od mieszkańców Mławy.

Przy szczątkach poległych w wielu przypadkach odnaleziono identyfikatory (nieśmiertelniki), oraz różnego rodzaju drobne przedmioty osobiste m.in. przybory toaletowe, dokumenty, klucze i in., są wśród nich notesy z cennymi zapiskami, zdjęcia i listy od bliskich otrzymane na krótko przed wybuchem wojny. Przechowywane w mławskim muzeum przedmioty te stanowią wyjątkową i emocjonalną część wystawy poświęconej tamtemu wydarzeniu.

Tekst powstał w oparciu o archiwalne dokumenty ze zbiorów Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie i wybrane publikacje autorstwa Ryszarda Juszkiewicza.

Mapka – wkładka do: „Wrzesień 1939 r. na Mazowszu północnym (wydanie drugie uzupełnione i rozszerzone), R. Juszkiewicz, Mława 2009.

Ireneusz Mroczek,
kustosze Muzeum w Mławie

W hołdzie wszystkim żołnierzom września 1939 r. dedykuję wiersz napisany w 2019 r. przez moją mamę Barbarę.

Turniej Siatkówki Plażowej o Puchar Burmistrza Działdowa

zobacz zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

Fot. Karol Wrombel

W sobotę (10 sierpnia) odbył się Turniej Siatkówki Plażowej o Puchar Burmistrza Działdowa Grzegorz Mrowińskiego.

Turniej rozegrany został na boisku w Parku Jana Pawła II i na boisku przy Szkole Podstawowej nr 2. Wzięło w nim udział 16 par. Turniej został rozegrany systemem brazylijskim. Uczestnicy zostali podzieleni na dwie grupy po 8 par w każdej. Dwie pierwsze pary z obu grup rozegrały

między sobą mecze półfinałowe oraz finały. Zwyciężył duet Wiktor Mielczarek / Mateusz Poręba z Olsztyna.

kw

Półfinały:

Wiktor Mielczarek / Mateusz Poręba – Wiktor Pleta / Radosław Orzechowski (15:12) (15:4) 2:0

Krzysztof Rawski / Bartosz Zaborowski – Maciej Obrębski / Konrad Peczyński (15:10) (15:7) 2:0

Mecz o III miejsce:

Maciej Obrębski / Konrad Peczyński – Wiktor Pleta / Radosław Orzechowski (15:12) (10:15) (12:15) 1:2

Finał:

Krzysztof Rawski / Bartosz Zaborowski – Wiktor Mielczarek / Mateusz Poręba (9:15) (5:15) 0:2

Klasyfikacja końcowa turnieju:

1. Wiktor Mielczarek / Mateusz Poręba Olsztyn
2. Krzysztof Rawski / Bartosz Zaborowski Morąg/Olsztyn
3. Wiktor Pleta / Radosław Orzechowski Rybno/Szczytno
4. Maciej Obrębski / Konrad Peczyński Olsztyn

Zawody zorganizował Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Działdowie.

Turniej Rycerski na zamku w Działdowie

Na działdowskim zamku w sobotę (17 sierpnia) odbył się Turniej Rycerski. Imprezę zorganizowało Działdowskie Bractwo Rycerskie.

Podczas turnieju odbył się m.in. turniej łuczniczy, turniej bojowy – miecz i tarcza, turniej bojowy – miecz długi, bieg dam. Były także walki drużynowe i zabawy bitewne czy pokaz ptaków drapieżnych i Gala Profesjonalnych

Walk Rycerskich.

— Rycerze powrócili na działdowski zamek. Powołane do życia w 2017 r. Działdowskie Bractwo Rycerskie rośnie w siłę. Przybywa rycerzy, dam i kandydatów. Sobotni turniej był okazją do wręczenia wspa-

niałej chorągwi (ufundowanej przez Działdowską Agencję Rozwoju S.A.) nawiązującej do najstarszych (XIV i XV w.) pieczęci wójtostwa działdowskiego przedstawiających wizerunek lwa — mówi burmistrz Grzegorz Mrowiński.

kw

Fot. Karol Wrombel

zobacz film i zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

Drugie urodziny Parkrun Działdowo

W sobotę (10 sierpnia) w malinowskim lesie odbyły się obchody drugich urodzin działdowskiej lokalizacji parkrun. Biegi w ramach parkrun odbywają się obecnie w 68 polskich miastach.

zobacz film i zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

Fot. Karol Wrombel

Parkrun to bieg na dystansie 5 km z pomiarem czasu organizowanym w każdą sobotę o 9.00 rano we wszystkich lokalizacjach na świecie. W ramach parkrun wszyscy biegają dla własnej satysfakcji, dlatego każdy biegnie własnym tempem. Bez względu na to, jakie ono jest. Parkrun jest w całości organizowany przez wolontariuszy.

Założycielami i koordynatorami działdowskiej lokalizacji parkrun jest Marcin Kasprzowicz i Tomasz Nąc. Przed #105 biegiem parkrun koordynatorzy podziękowali wszystkim wolontariuszom, którzy poświęcają swój czas, angażując się w organizację

i tworzą przyjazną atmosferę podczas spotkań. Wśród wyróżnionych wolontariuszy znaleźli się – Dorota Marcinkowska, Anna Markiewicz, Anna Konopka, Hanna Koźmińska, Ela Żywko, Oliwia Nąc, Adam Włodarczyk, Magda Skuza-Sendzicka, Olek Sendzicka, Paweł Wólkowski, Jacek Cytała, Piotr Koźmiński, Artur Zajączkowski, Andrzej Borowski. Koordynatorzy podziękowali także sponsorom, dzięki którym możliwe było zorganizowanie poczęstunku po biegu – ZHP Hufiec Działdowo, Nadleśnictwo Lidzbark a także firmie Cukiernia Rosario, która zasponsorowała urodzinowy tort. Szczególne podziękowania zostały skiero-

wane do burmistrza Działdowa Grzegorza Mrowińskiego, który objął patronatem sobotnie urodziny parkrun.

Urodzinowy #105 parkrun pokonało 71 biegaczy i biegaczek (29 kobiet i 42 mężczyzn), a w organizację zaangażowała się rekordowa liczba 27 wolontariuszy. Trasę przebiegło 7 debiutantów, w tym biegacze z parkrun Pruszków, Chipping Sodbury parkrun, parkrun Warszawa. Podczas urodzinowego biegu jako pierwsi na mecie pojawili się: Zbigniew Bartkowski (18,42) i Joanna Katarzyna Szypulińska (24,51) oraz padło 14 osobistych rekordów życiowych. NPB wybiegali: Wojciech Bartnikow-

ski, Zdzisław Jaworski, Joanna Katarzyna Szypulińska, Mateusz Grochowski, Kinga Rembecka, Sylwia Prokopowicz, Tomasz Duchna, Patrycja Kaczmarkowska, Anna Konopka, Agata Bartnikowska, Marta Brozowska, Wojciech Wasilewski, Beata Siergiej, Anna Dłutowska. Gratulujemy i życzymy dalszych biegowych sukcesów. Najmłodszym uczestnikiem #105 biegu był Tomek Duchna.

Po biegu był czas na świętowanie, smakowanie urodzinowego tortu i wspólne rozmowy nie tylko o bieganiu.

Marzena Nąc

V Urodzinowa Dycha za nami

W biegu wzięło udział 188 biegaczy (52 kobiety i 136 mężczyzn). Gościliśmy biegaczy m.in. z Mławy, Ciechanowa, Nidzicy, Olsztyna, Warszawy, Kurzętnika. Padło wiele rekordów życiowych. Nie zawiedli biegacze z Działdowa. Bieg odbył się w niedzielę 11 sierpnia.

Bieg zorganizowany został w ramach obchodów 675. Urodzin Działdowa, trasa prowadziła ulicami: Sportową, Okrężną, Zacisze, Robotniczą, Leśną, Rydygiera, Świerkową, Aleją Św. Katarzyny Aleksandryjskiej, Pronaszki, Chlebowskiego, Zuchową, Słowikową, Diamentową, Okólną. Zawodnicy mieli do pokonania 2 pętle. Start i meta znajdowały się na stadionie. Pomiaru czasu dokonała firma CHIPTIMING z Brodnicy.

Gościem honorowym biegu była pani senator Bogusława Orzechowska.

— W kategorii open Kobiety zwyciężyła Martyna Konarzewska (UKS MOSiR Działdowo) – 37:29,18, przed Teresą Kamińską (Miesięczkovo) – 42:05,07 oraz Magdaleną Pietruszką (Działdowo

– Tri Pietruszka) – 42:33,38. Wśród mężczyzn zwyciężył Daniel Mikielski (Olsztynek) – 33:30,97 przed Pawłem Raczyńskim (Annowo – Draczyński Team) – 33:44,77 oraz Marcinem Kasprowiczem (UKS MOSiR Działdowo) – 35:56,44 — mówi dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Działdowie Grzegorz Kaszubski. — W tym roku został zorganizowany również marsz Nordic Walking na dystansie 5 km. W tym marszu wystartowało 19 uczestników (11 kobiet oraz 8 mężczyzn). Bezkonkurencyjni okazali się Państwo Tomczak z Ciechanowa (Ewa Tomczak oraz Marcin Tomczak) – oboje stanęli na najwyższym stopniu podium. Dziękujemy wszystkim zawodnikom za udział w naszej imprezie i zapraszamy za rok.

Karol Wrombel

zobacz film i zdjęcia:
www.dzialdowo.pl

Fot. Karol Wrombel

Klasyfikacja końcowa

Kobiety OPEN:

1. Martyna Konarzewska	Działdowo	37:29,18
2. Teresa Kamińska	Miesięczkovo	42:05,07
3. Magdalena Pietruszka	Działdowo	42:33,38

Kobiety 16-29 lat:

1. Wioletta Kasprowicz	Działdowo	46:51,70
2. Kwiatkowska Wiktoria	Ława	48:04,92
3. Przybyszewska Joanna	Działdowo	54:44,53

Kobiety 30-39 lat:

1. Aneta Wojas	Grudziądz	43:05,98
2. Agnieszka Kowalska	Działdowo	44:52,38
3. Paulina Grams	Olsztyn	45:33,20

Kobiety 40-49 lat:

1. Katarzyna Piechocka	Ostróda	44:26,95
2. Matlewska Marzena	Elbląg	49:24,24
3. Sochacka Małgorzata	Lidzbark	50:02,10

Kobiety 50 lat i starsze:

1. Anna Sokołowska	Mława	52:18,37
2. Agnieszka Rejniak	Mława	55:15,92
3. Joanna Psiuk	Rybno	59:52,39

Mężczyźni OPEN:

1. Mikielski Daei	Olsztynek	33:30,97
2. Paweł Raczyński	Annowo	33:44,77
3. Marcin Kasprowicz	Działdowo	35:56,22

Mężczyźni 16-29 lat:

1. Paweł Gulajski	Narzym	37:37,40
2. Tomasz Kuźniarski	Brodnica	39:29,36
3. Jarosław Kowalkowski	Działdowo	41:25,27

Mężczyźni 30-39 lat:

1. Jarosław Laskowski	Małe Bałówki	36:25,07
2. Paweł Zakowicz	Halinów	37:09,24
3. Robert Mówiński	Bratian	37:56,95

Mężczyźni 40-49 lat:

1. Rafał Kołakowski	Działdowo	37:18,39
2. Jacek Nadulski	Olsztyn	39:57,10
3. Marek Maculewicz	Nidzica	40:36,60

Mężczyźni 50-59 lat:

1. Zbigniew Bartkowski	Działdowo	36:47,28
2. Adam Patalon	Marzęcice	39:21,44
3. Wiesław Kwiatkowski	Ława	39:49,12

Mężczyźni 60-69 lat:

1. Leon Mederski	Działdowo	41:48,79
2. Ireneusz Tarasiewicz	Wójtowo	46:17,90
3. Bogusław Ksyna	Kamion Mały	47:04,13

Mężczyźni 70 lat i starsi:

1. Zdzisław Niewiadomski	Warszawa	47:04,13
2. Andrzej Grabkowski	Ława	1:00:28,25
3. Jerzy Szymański	Kurzętnik	1:04:39,57

Najlepsza Działdowianka:

1. Martyna Konarzewska	UKS MOSiR Dz-wo	37:29,18
2. Magdalena Pietruszka	TriPietruszka	42:33,38
3. Agnieszka Kowalska	Działdowo	44:52,38

Najlepszy Działdowianin:

1. Marcin Kasprowicz	UKS MOSiR Dz-wo	35:56,44
2. Zbigniew Bartkowski	Rozbiegane Dz-wo	36:47,28
3. Rafał Kołakowski	Działdowo	37:18,39

Marsz Nordic Walking:

Kobiety:

1. Ewa Tomczak	Ciechanów	40:55,50
2. Bogna Gaj	Warszawa	41:31,07
3. Ewa Rzepka	Wielki Głębocek	44:21,49

Mężczyźni:

1. Marcin Tomczak	Ciechanów	36:04,31
2. Edmund Steckiewicz	Rypin	36:14,21
3. Sławomir Wasilewski	Warszawa	38:52,63

Wymienione osoby otrzymały puchary i nagrody rzeczowe

